

Для службового користування
Інв. № КП-73 Прим. I

**ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
ДО МАТЕРІАЛІВ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ
ТА ЛІСОВПОРЯДКУВАННЯ
ЗЕЛЕНОЇ ЗОНИ
міста Коростень
Житомирської області
Обстеження 2001 року**

Генеральний директор Об'єднання
Начальник Комплексної експедиції
Головний інженер експедиції
Начальник лісовпорядної партії



В.М. Брежнев
П.В. Желізняк
О.О. Мельник
А.В. Фукаревич

Ірпінь - 2002

Вступ

В сучасних умовах, коли продовжується процес урбанізації і пов'язане з ним забруднення навколишнього природного середовища, завданням працівників зеленого господарства міст і селищ полягає не тільки у тому, щоб просто садити дерева і чагарники, не просто озеленювати чи впорядковувати селітебні території, а створювати і формувати в екологічному відношенні стійкі до умов несприятливого середовища довголітні антропоотолерантні рослинні угруповання (біоценози). Тому завданням охорони та збереження зелених насаджень у містах та інших населених пунктах є їх утримання в задовільному і упорядкованому стані.

Це завдання також стоїть перед працівниками зеленого будівництва міста Коростень. Місто обласного значення Коростень має площу 3385,1 га, яка затверджена постановою Верховної Ради України „Про зміну меж міста Коростень Житомирської області” від 13 липня 2000 року № 1915 – III.

Коростень є значним вузлом шосейних та залізничних доріг в Українському Поліссі, відзначається розвинутою промисловістю (заводи дорожніх машин, хімічного машинобудування, залізобетонних шпал, фарфоровий, побутової хімії, переробки граніту). Також добре розвинуті підприємства харчової і легкої промисловості. На околицях діють кар'єри, в яких добувається гранітний камінь. Місто розташоване на мальовничих берегах ріки Уж, має давню і славу історію.

Значну допомогу працівникам зеленого будівництва міста подадуть матеріали інвентаризації та лісовпорядкування його зеленої зони, виконаних на замовлення Виробничого об'єднання житлово-комунального господарства та побутового обслуговування м. Коростень (зараз – Комунальне виробничо-господарське підприємство) спеціалістами Українського державного проектного лісовпорядного виробничого об'єднання „Укрдержліспроект” у відповідності з договором №11 від

10.03.2000 р., додатковою угодою №2 до нього від 20.06.2001 р. (польові роботи) та договором №8 від 09.01.2002 р. (камеральні роботи).

При виконанні робіт проводилася інвентаризація об'єктів зеленого будівництва міста з різною деталізацією, а також застосовувалися прийоми лісовпорядкування щодо виділення ділянок тих чи інших категорій зелених насаджень, їх відображення на планово-картографічних матеріалах та в інвентаризаційному описі тощо. Роботи виконувалися у відповідності з Технічним завданням (додаток 2 до договору №11) (див. додаток 10 до цієї записки).

За результатами робіт виготовлено такі матеріали:

- пояснювальна записка (два примірники) з додатками, які представляють собою таблиці з різними зведеними показниками результатів інвентаризації та відомості ділянок, на яких пропонується проведення санітарних рубок та посадка дерев;
- інвентаризаційний опис зелених насаджень міста (два примірники);
- плани масштабу 1:500 на всі парки та основні сквери – всього 16 аркушів розміром 60х60 см (два примірники);
- план зелених насаджень міста у масштабі 1:2000 на 52 аркушах розміром 60х60 см (два примірники);
- план зелених насаджень міста у масштабі 1:5000 (з відображенням фарбами різних категорій зелених насаджень) на 12 аркушах розміром 60х80 см (два примірники)
- схема зелених насаджень міста у масштабі 1:10000 (три примірники).

1 Загальна характеристика

1.1 Організаційна структура утримання зелених насаджень міста

Основною організацією, на яку покладено утримання зелених насаджень міста Коростень, є Комунальне виробничо-господарське підприємство. Підпорядковане воно Госпрозрахунковому бюро комунального виробництва при Виконавчому комітеті Коростенської міської ради Житомирської області.

Адреса Підприємства – 11500, м. Коростень Житомирської області, вул. Грушевського, 23.

Роботи щодо утримання зелених насаджень міста виконуються або безпосередньо цехом зеленого господарства Підприємства (в основному утримання насаджень загального користування та насаджень на вулицях) або п'ятьма, підпорядкованими тому ж Госпрозрахунковому бюро, житлово-експлуатаційними конторами (в основному утримання насаджень на ділянках комунальної житлової забудови). Утримання насаджень на ділянках підприємств, установ, організацій здійснюється їх власними відповідними службами. Догляд за захисними насадженнями уздовж залізниць здійснюється відповідною службою Коростенської дільниці Південно-західної залізниці.

Екологічний контроль за дотриманням правил утримання та експлуатації зелених насаджень міста здійснюється Коростенською міською екологічною інспекцією Державного управління екології та природних ресурсів в Житомирській області Мінікоресурсів України.

1.2 Природні умови

Фізико-географічне положення. У відповідності з фізико-географічним районуванням територія міста Коростень знаходиться у межах Центрального Полісся. По характеру рослинності це зона мішаних лісів Східноєвропейської рівнини.

Кліматичні умови. Територія міста розташована в області помірно-континентального клімату з фоновим мікрокліматичним впливом великого міста.

За даними місцевої метеостанції метеорологічні показники характеризуються такими даними:

- температура повітря:
 - середньорічна - $+6,5^{\circ}\text{C}$;
 - максимальна - $+34^{\circ}\text{C}$;
 - мінімальна - -38°C .
- кількість опадів за рік – 570 мм;
- тривалість вегетаційного періоду – 200 днів;
- останні весняні заморозки – 25.05.;
- перші осінні заморозки – 14.09.;
- середня дата замерзання рік – 15.12.;
- середня дата початку паводку – 20.03.;
- сніговий покрив:
 - середня висота – 25 см;
 - час появи – 15.12.;
 - час сходу (у лісі) – 20.03.;
- глибина промерзання ґрунту – 45 см;
- сезонні напрямки переважаючих вітрів:
 - взимку – західні;
 - весною – південно-західні;
 - влітку – південно-західні;
 - восени - північно-західні.
- середня швидкість переважаючих вітрів:
 - взимку – 3,5 м/сек;
 - весною – 4,0 м/сек;
 - влітку - 2,9 м/сек;
 - восени – 3,7 м/сек.

- середня відносна вологість повітря – 67%.

Взагалі кліматичні умови міста в цілому досить сприятливі для відпочинку його населення у наявних парках, скверах та лісопаркових насадженнях, а також для розвитку майже всіх деревних і чагарникових порід, що вирощуються у його межах. Але під час тривалих посушливих періодів виникає потреба у витраті значних ресурсів міста на полив газонів, квітників, декоративних груп чагарників, окремих дерев на газонах. При відсутності достатнього поливу газони до середини літа „вигорають”, окремі кущі чагарників і дерева, особливо висаджені весною поточного року, гинуть. Під час тривалих посушливих періодів дуже підвищується ризик виникнення пожеж у насадженнях сосни, на ділянках з сухою травою. У сильно морозні зими можливі вимерзання окремих екземплярів відносно теплолюбних порід дерев і чагарників, обмерзання гілок, появи морозобоїн на стовбурах.

Рельєф. Рельєф міста практично рівнинний, місцями слабо хвилястий. Деяке різноманіття у рельєф вносить долина ріки Уж, яка при врізанні у гранітні пласти створює вузькі і глибокі каньйони з виходами на їх стінках гранітних брил та порожистим дном. Такі місця є особливо привабливими для відпочиваючих. Значна частина парку культури і відпочинку ім. М. Островського розташована на схилах одного з таких каньйонів.

Грунтовий покрив. Грунти на території міста в основному дерново-підзолисті, різного ступеня підзолистості та різного механічного складу. Домінують супіщані та глинисто-піщані відміни. Потрібно зауважити, що практично на більшій частині площі міста грунти або окультурені (поля, приватні садиби, сади тощо), або створені шляхом рекультивациі (міська забудова, територія промислових підприємств тощо), або деградовані (кар'єри, відвали, шляхи, залізниці, промислова інфраструктура тощо).

Природний ґрунтовий покрив в основному зберігся під лісопарковими (частково – парковими) насадженнями, на заплавах луках

річок. На заплавах переважають дернові супіщані ґрунти, місцями торф'яно-болотні (в основному під практично чистими вільховими насадженнями). До заплав приурочена значна частина окремих ділянок лісопаркових насаджень. Частина таких ділянок також розташована на крутих берегових схилах р. Уж, де ґрунти у більшості випадків сильно еродовані, а то мають фрагментарний характер розповсюдження між виходами гранітних брил.

Доволі різноманітний ґрунтовий покрив у межах Шатрищанського лісопарку. Тут, поряд з торф'яно-болотними ґрунтами під чистими чорно вільховими насадженням, найбільше розповсюдження отримали дерново-підзолисті ґрунти, механічний склад яких та ступінь зволоження визначають переважання у складі насаджень лісопарку тих чи інших порід. Для дерново-підзолистих глинисто-піщаних ґрунтів характерні насадження з переважанням дуба, берези, вільхи чорної, тополі чорної; для супіщаних та піщаних – сосни звичайної.

Гідрографія і гідрологічні умови. Через місто Коростень, а також безпосередньо уздовж його межі протікає ріка Уж. Відрізок ріки, який знаходиться у межах міста має довжину 6,7 км, а два відрізки, що прилягають до його межі, – 6,1 км. Ріка Уж є правою притокою ріки Прип'ять (впадає у Прип'ятську затоку Київського водосховища). Її загальна довжина становить 256 км, тобто тільки 5% цієї довжини пов'язані з містом Коростень. Середня швидкість течії Ужа становить 2,2 км/год, середні: глибина – 1,5 м, ширина – 8 м. У межах міста ріка місцями створює каньйоноподібні вузькі долини, має пороги.

Через північну частину міста (присілки Чигирі та Пашини) протікає ліва притока Ужа – річка Кремно. У межах міста її довжина становить 4 км. По території міста протікають кілька більш-менш значних струмків. Їх загальна довжина становить 3,4 км.

У долинах річок та на їх високих терасах розташована більшість ділянок лісопаркових насаджень міста, частина парків. Береги Ужа у багатьох місцях використовуються населенням міста для відпочинку.

На території міста є багато водоймищ штучного походження. Це ставки, заповнені водою старі кар'єри тощо. Окрім того, на територіях багатьох підприємств, на приватних садибах створено великі кількість дрібних штучних водоймищ – „копанок”. Вода з копанок використовується в основному для поливу городів (приватні садиби) та газонів (підприємства). Для підприємств такі копанки мають важливе протипожежне значення, для чого вони в основному і створювалися.

Ступінь дренажу території міста гідрографічною мережею цілком достатня. Рівень ґрунтових вод коливається у межах 0,5 – 4 м. Презволожені ділянки і болота знаходяться або у заплавах рік, або у широких пониженнях рельєфу. Місцями спостерігається заболочення ділянок, з яких стік води неможливий або утруднений штучними спорудами (насипи доріг, залізничних колій, обвалування відвалів, кар'єрів тощо).

Флора і рослинність. Флористичний склад деревної і чагарникової рослинності зелених насаджень міста доволі різноманітний. При детальній інвентаризації (насадження загального користування і насадження на вулицях) виявлено 73 види дерев і чагарників та 8 їх форм (кульовидних, колоновидних, плакучих тощо). Окрім того, виділялися і описувалися як окремі породи короновані дерева (23 види). Чагарники ліщина звичайна, калина звичайна, бруслина європейська, бузок звичайний іноді описувалися як дерева третьої величини, а з деревних порід береста, граба, клена татарського місцями створено живоплоти.

Насадження різних облікових категорій дещо відрізняються одне від одного за флористичним складом, відносною кількістю дерев окремих порід, їх віком. Так у парках і скверах виявлено по 41 виду дерев, а у вуличних насадженнях 53 види. При цьому у парку культури і відпочинку

за кількістю дерев переважають акація біла (45,0%), клен ясенелистий (14,6%), клен татарський (14,0%); у парках – липа (14,7%), акація біла (10,0%), ясен зелений (8,1%), сосна звичайна (7,3%), берест (7,8%); у скверах – береза повисла (23,6%), акація біла (23,4%), туя західна (8,4%), клен ясенелистий (5,5%); у насадженнях на вулицях – липа (19,5%), каштан (16,3%), береза (8,8%), акація біла (7,4%), тополя пірамідальна (5,8%). У віці менше 16 років у ПКіВ виявлено 74% дерев, у парках – 47%, у скверах – 32%, у насадженнях на вулицях – 41%. Більшість дерев молодого віку представлені такими, відносно малоцінними для паркового будівництва, породами як акація біла, клен ясенелистий, клен татарський, ясен зелений, берест та інші. Таке становище вказує на те, що парки і сквери міста на даний час інтенсивно „засмічуються” породами, малоцінними у естетичному та інших відношеннях.

У останні кілька років, в основному в насадженнях на вулицях, було проведено глибоке кронування дерев (практично повне зрізання крон). Загалом кронувано близько 7% дерев у насадженнях на вулицях, в тому числі: каштана – 80%, липи – 57%. Після кронування на стовбурах дерев (висотою 4 – 7 м) у більшості випадків створюються нові, доволі густі крони кулеподібної форми. Почасти мешканці міста самостійно висаджують дерева уздовж частин вулиць, прилеглих до їх садиб і будинків. У більшості випадків висаджуються плодові дерева (вишня, слива, яблуна, груша та інші). Станом на рік обліку кількість плодкових дерев у насадженнях на вулицях становить 8%.

В лісопаркових насадженнях виявлено 35 видів дерев, але характеристика рослинності тут потребує дещо іншого підходу - лісівничого у своїй основі. У інвентаризаційному описі зелених насаджень міста для ділянок лісопаркових насаджень, окрім подеревної характеристики, визначався породний склад насаджень, який представляється у вигляді таксаційної формули. У даному випадку формула характеризує відносне кількісне співвідношення дерев наявних на

ділянці порід (у лісовому господарстві застосовується співвідношення деревного запасу порід). Лісопаркові насадження при проведенні інвентаризації були розділені на дві під категорії: окремі ділянки лісопаркових насаджень і насадження Шатрищанського лісопарку. Останні за своєю структурою є практично лісовими насадженнями.

Окремі ділянки представляють собою залишки існуючих раніше (до масового заселення сучасної території міста) лісових масивів. Збереглися вони завдячуючи тільки тому, що землі під ними були непридатними для будівництва або сільськогосподарського використання. У даний час ці насадження знаходяться під сильним антропогенним тиском (самовільні рубки, випас худоби, забруднення побутовим сміттям і промисловими відходами тощо). Насадження місцями дуже зріджені, на відносно сухих місцях потерпають від низових пожеж.

Більшість окремих ділянок лісопаркових насаджень розташовані в долинах річок і мають велике водо- і ґрунтозахисне значення (54% їх площі знаходиться у межах прибережної захисної смуги шириною 50 м уздовж ріки Уж).

За переважаючими у складі породами (17 видів) окремі ділянки лісопаркових насаджень (72,02 га) розподіляються таким чином: вільха чорна – 26,62 га, верба біла – 18,32 га, сосна звичайна – 10,28 га, клен ясенелистий – 5,21 га, акація біла – 3,65 га, берест – 2,62 га, береза повисла – 1,74 га, дуб звичайний – 1,1 га, інші породи (9 видів) - 2,48 га. Насадження сосни і дуба мають штучне походження (лісові культури). Решта порід, окрім вільхи і верби, стали в окремих насадженнях переважаючими внаслідок антропогенного впливу.

Найбільш природно збереженими у межах міста є насадження Шатрищанського лісопарку. Вони представлені окремим лісовим масивом на площі 71,75 га (разом з галявинами та деякими категоріями нелісових земель). Цей масив відчуває порівняно незначний антропогенний тиск завдяки відносному віддаленню від найбільш урбанізованої частини міста.

Але тут також мають місце самовільні рубки, засмічення узлісь, значні за площею низові пожежі в соснових насадженнях.

Вкрита лісовою рослинністю площа лісопарку становить 53,09 га, в тому числі з переважанням: сосни звичайної – 24,21 га, вільхи чорної – 20,92 га, дуба звичайного – 4,47 га, тополі чорної – 1,24 га, берези повислої – 0,97 га, тополі лавролистої – 0,60 га, ясена зеленого – 0,33 га, акації білої – 0,19 га і клена ясенелистого – 0,16 га. Насадження сосни, дуба, берези, акації та тополі лавролистої – штучного походження (лісові культури у віці 40-45 років).

Складовою частиною лісопарку є галявини загальною площею 14,70 га, кам'яністі схили над рікою Уж – 0,32 га, штучна водойма – копанка – 0,12 га, лісові дороги – 0,81 га, струмок – 0,09 га і лінії електропередач – 2,62 га. Частина галявин починає інтенсивно заростати березою, вільхою, сосною. У окремих місцях на галявинах мешканцями прилеглих до лісопарку садиб створено городи, або заготовляється сіно.

Насадження обмеженого користування (на ділянках комунальної житлової забудови, підприємств, установ і організацій) детально не обстежувалися (визначалися приблизно тільки їх площа та кількість дерев на ній). Загалом можна зауважити, що переважаючими тут є липа, клени гостролистий, ясенелистий, сріблястий, каштан, береза, тополя канадська, багато плодкових.

Насадження захисних смуг уздовж залізниць (лісосмуги) при виконанні інвентаризаційних робіт не обстежувалися. Представлені вони в основному культурами з переважанням дуба, а також, на перезволожених ділянках, - природними вільховими або березовими деревостанами. Вік насаджень 30-50 років.

Детальні дані щодо характеристики флори і рослинності міста наведено у відповідних додатках до цієї пояснювальної записки.

2 Методичні засади та результати інвентаризаційних робіт

2.1 Основні методичні засади виконання інвентаризаційних робіт

Інвентаризація та лісовпорядкування зеленої зони м. Коростень виконано станом на 01.01.2002 року у відповідності з положеннями „Технічного завдання”, яке є додатком до договору №11 від 10.03.2000 р. (див. додаток 10).

Визначення земельних ділянок, зайнятих різними категоріями насаджень зеленої зони міста, їх меж та площі виконано з використанням спорних топографічних карт міста масштабу 1:2000. Визначення ділянок, зайнятих різними категоріями земель на територіях окремих категорій зелених насаджень (парки, сквери), виконано з використанням планів масштабу 1:500, які були складені на основі відповідних геодезичних робіт. Плани масштабу 1:500 складені для всіх п'яти парків та шести (з одинадцяти) скверів міста.

Інвентаризаційні роботи виконувалися у межах міста, визначених відділом земельних ресурсів Коростенського міськвиконкому. У 2002 році почали виконуватися роботи по відмежуванню території міста. На характерних точках проектної межі були встановлені відповідні межові знаки. На час закінчення камеральних робіт з інвентаризації та лісовпорядкування зеленої зони міста роботи з геодезичного оформлення його межі та погодження її з суміжними землекористувачами ще були не завершені. Проектна межа міста за даними, наявними у відділі земельних ресурсів, нанесена (дещо приблизно із-за відсутності геодезичних даних) на виготовлені плани зелених насаджень. Потрібно зауважити, якщо буде погоджена і прийнята проектна межа, то вся територія Шатрищанського лісопарку опиниться за межами міста, а також може виникнути питання щодо внесення (можливо незначних) уточнень щодо деяких інших ділянок зелених насаджень.

Окрім того, не на всю територію міста були у наявності топографічні карти масштабу 1:2000, а на частину прийнятої нещодавно у місто

території сіл Чигирі та Чолівка і повністю – селища Мирний такі карти зовсім не виготовлялися. З цієї причини на планах зелених насаджень міста відсутня частина присілків Чигирі та Пашини, але на вказаній території облікові категорії зелених насаджень практично відсутні. У інших випадках для заповнення прогалин у плані зелених насаджень були використані топографічні карти масштабу 1:10000 шляхом їх відповідного збільшення до масштабу 1:2000 та наступного натурального коригування з використанням аерофотознімків. Таким чином було виготовлено повністю або частково аркуші 6, 39, 48, 49, 50 плану. Зрозуміло, що точність так виготовлених планів, ступінь відображення на них певної інформації доволі знижена, але це, на нашу думку, краще, ніж нічого.

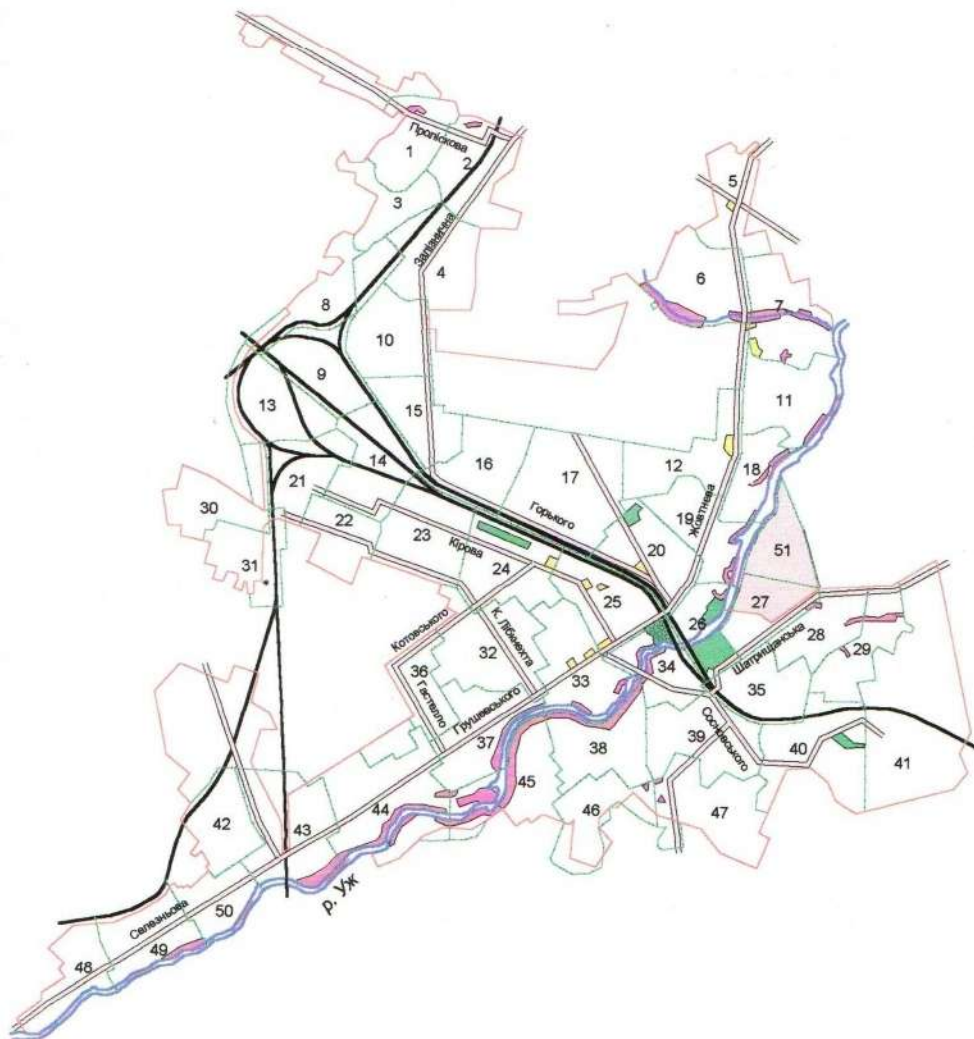
Вся територія міста була поділена на частини, які у масштабі 1:2000 можна було б розмістити на аркушах плану розміром 60x60 см. Загалом вся територія міста розмістилася на 51 аркуші плану зелених насаджень масштабу 1:2000. У межах цих аркушів вже виділялися, нумерувалися і описувалися окремі ділянки зелених насаджень та інших земель. У інвентаризаційному описі зелених насаджень міста всі описані ділянки згруповані за номерами аркушів, а у межах аркушів – за категоріями насаджень.

Поділ насаджень за категоріями відповідає формі № 1-а статистичної звітності про стан зелених насаджень міст і селищ України.

Для ділянок насаджень на вулицях визначалася і відображалася у описі довжина уздовж вулиці. Ширина ділянки при цьому умовно приймалася рівною 5 м, але якщо вона від проїжджої частини вулиці до тротуару (огорожі садиб або підприємств – при відсутності тротуару) була більше 5 метрів, приймалася фактична. Виходячи з визначеної довжини та прийнятої ширини вираховувалася площа ділянки.

Вся деревна рослинність у насадженнях загального користування та насадженнях на вулицях для кожного об'єкту або його окремих ділянок бралася на облік поштучно і об'єднувалися за видами деревних порід.

СХЕМА МІСТА КОРОСТЕНЬ



УМОВНІ ЗНАКИ

- проектна межа міста
- межі аркушів плану м-бу 1:2000
- номери аркушів плану
- основні вулиці
- залізниця
- ріки

Насадження загального користування

- парк культури і відпочинку
- парки
- сквери
- окремі ділянки лісопаркових насаджень
- Шатрищанський лісопарк

групами середніх діаметрів на висоті 1,3 м. Для кожної групи середніх діаметрів визначалися середня висота та вік дерев, здійснювався їх розподіл за класами санітарного стану. Також поштучно взято на облік кущі декоративних чагарників (тільки у парках, скверах та у насадженнях на вулицях). Декоративні чагарники об'єднувалися за видами та віковими групами, визначалася середня висота кущів у групах. Для живоплотів визначалися головна порода, вік, висота, ширина, довжина, та робилася відповідна позначка, якщо живопліт був стрижений.

У подальшому, при камеральній обробці матеріалів, у відповідних таблицях дерева об'єднувалися дещо за іншими (статистичними) групами діаметрів та віку. За діаметрами дерева об'єднувалися у межах таких груп: менше 6 см, 6 – 12 см, 13 – 20 см, 21 – 40 см, 41 – 60 см і більше 60 см; за віком: менше 16 років, 16 – 30 років, 31 – 50 років, 51 – 70 років, 71 – 100 років і більше 100 років. Потрібно зауважити, що дерева діаметром менше 5 см бралися на облік у випадках, якщо вони були спеціально висадженні (молоді посадки) або мають певне ландшафтно утворююче чи господарське значення. У інших випадках такі деревця відносилися до підросту і окремо не враховувалися.

Санітарний стан дерев визначався за такими ознаками:

1 клас - дерево здорове з ознаками доброго розвитку та росту, без пошкоджень;

2 клас - дерево з дещо уповільненим ростом по висоті, з поодиноким сухим гіллям у кроні. Пошкодження кори до 2 м уздовж стовбура та до 25% навколо нього, але без утворення трухлявини;

3 клас - дерево явно ослаблене, з наявністю дупел, трухлявини, неглибоких морозобоїн і тріщин, зі значною кількістю сухого гілля або суховершинне. Пошкодження кори до 2,5 м уздовж стовбура та до 50% навколо нього;

4 клас - всихаюче або всохле дерево, або сильно трухляве з великою кількістю плодових тіл грибів, великих та глибоких дупел. Пошкодження

кори більше 2,5 м уздовж стовбура та більше 50% навколо нього. Дерев цього класу звичайно підлягають вилученню з насаджень.

Газони у залежності від призначення та ступеню догляду поділялися на звичайні, лугові та під кронами дерев (у описі слово „звичайні” опускалося). Газони під кронами виділялися у випадках, коли за травостоем під наметом зріджених груп дерев потрібен певний догляд (в основному прокошування). Їх площа у загальний баланс території зелених насаджень не входить і враховується у складі площі власне насаджень „в тому числі”. Площа газонів, квітників і живоплотів, розташованих уздовж вулиць, також у загальний баланс не входить, а враховується у складі насаджень на вулицях („в тому числі”) навіть у тих випадках, коли дерева на ділянці відсутні.

На територіях парків і скверів визначалася довжина, ширина і площа доріжок і стежок, вказувався тип покриття. По можливості відзначалися інші паркові елементи: будівлі, пам'ятники, різні майданчики, сходи тощо.

При виділенні та описі ділянок лісопаркових насаджень, особливо у Шатрищанському лісопарку, застосовувалися елементи лісовпорядкування та лісової таксації (див. розділ 1.2).

Облік дерев на ділянках насаджень обмеженого використання виконувався за спрощеною методикою. Але навіть такий облік через обмеження коштів на виконання робіт технічним завданням взагалі не передбачався. Облік виконувався тільки шляхом визначення ділянок насаджень та простим підрахунком наявних на них дерев. При виконанні натурних робіт таким обліком було охоплено практично всі насадження на ділянках комунальної житлової забудови і тільки близько 28% - на ділянках підприємств, установ і організацій. Проведенню обліку насаджень на ділянках всіх підприємств, установ і організацій перешкоджав, в основному, встановлений на них режим обмеження відвідування території. Для отримання більш-менш достовірних даних про

загальний баланс зелених насаджень міста межі і площа ділянок насаджень таких підприємств визначалися камеральним шляхом з використанням топографічних карт та аерофотознімків. Виділені таким чином ділянки відображалися в межах аркушів плану зелених насаджень одним, у більшості випадків останнім, номером, а у інвентаризаційному описі відзначалася їх загальна площа, приблизна кількість дерев на них та інформація про спосіб виділення.

Захисні смуги уздовж залізниць та насадження на кладовищах також у натурі не визначалися. Відображені вони на планах теж за допомогою топографічних карт та аерофотознімків. Ці ділянки не мають номерів на планах, а підписані словами – „лісосмуга” та „кладовище”. У інвентаризаційному описі під цими назвами наведена тільки їх загальна площа у межах аркушу плану, на яких вони відображені.

Під час виконання робіт з інвентаризації зелених насаджень міста на прохання Коростенської міської екологічної інспекції фахівцями ВО „Укрдержліспроект” у відповідності зі статтями 88 та 89 „Водного кодексу України” уздовж берегів ріки Уж (у межах міста) визначена на планах і відзначена у інвентаризаційному описі прибережна захисна смуга шириною 50 м. Фактична ширина смуги місцями вужча або частіше ширша ніж 50 м у залежності від рельєфу місцевості, звивистості берегів ріки, ступеню забудови тощо. Довжина берегових ліній ріки у межах міста становить 19,5 км. Таким чином, теоретично площа смуги може дорівнювати 97,5 га, а фактично становить 108,43 га. У інвентаризаційний опис аркушів плану окремим розділом включено ділянки всіх інших (без насаджень) категорій земель, що знаходяться у межах смуги. Для ділянок з насадженнями у описі позначалося, що дана ділянка або її певна частина знаходиться у межах прибережної захисної смуги. Дані про земельний баланс прибережної захисної смуги наведені у розділі 2.2.

У інвентаризаційному описі для окремих ділянок наведено пропозиції щодо вилучення зі складу насаджень дерев певних категорій

санітарного стану, а також посадки певної кількості дерев у ділянках насаджень на вулицях, де вони „випали” або ще не висаджувалися (див. розділ 3.2).

Інвентаризаційний опис всіх ділянок зелених насаджень міста, відображених на планах, представлено однією окремою книгою.

На плані (масштаб 1:5000) фарбами відображено всі виділені у місті категорії зелених насаджень, а на схемі (масштаб 1:10000) – за винятком насаджень обмеженого користування.

2.2 Результати інвентаризаційних робіт

У наступних таблицях наведено тільки загальні підсумкові дані результатів інвентаризаційних робіт. Таблиці з детальними даними винесено у додатки. Аналіз окремих показників результатів інвентаризації та засад їх визначення з більш-менш достатньою повнотою наведено у попередніх розділах записки.

Таблиця 2.2.1 Загальна площа зелених насаджень

Категорії зелених насаджень	Площа, га
ЗЕЛЕНІ НАСАДЖЕННЯ, ВСЬОГО	494,14
з них:	
Насадження загального користування	182,68
в тому числі:	
Парки культури і відпочинку:	6,40
*парк культури і відпочинку ім. М.Островського (арк. 34 діл. 7)**	6,40
Парки:	25,27
*парк ім. Т.Г. Шевченка (арк. 24 діл. 81-105)	3,75
*парк ім. Перемоги (арк. 26 діл. 15)	13,08
*парк ім. Ф.Е. Дзержинського (арк. 20 діл. 1,2,4,6,7)	2,10
*парк „Пляж № 2” (арк. 26 діл. 11)	2,99
*парк „Курган слави” (арк. 40 діл. 20)	3,35
Сквери	7,24
*сквер по вул. Грушевського, 22/1 (арк. 25 діл. 140)	0,88
*сквер по вул. Грушевського, 38-42 (арк. 33 діл. 158)	0,62
*сквер по вул. Табукашвілі (арк. 24 діл. 110) (біля залізничного вокзалу)	1,19
*сквер по вул. І. Франка (арк. 25 діл. 24) (пам'ятка археології „Кургани”)	1,66
*сквер по вул. Табукашвілі (арк. 25 діл. 49)	0,14
*сквер по вул. Грушевського, 26 (арк. 33 діл. 159)	0,30
сквер по вул. Жовтневій („Курган слави”) (арк. 5 діл. 5)	0,26
сквер по вул. Жовтневій (навколо церкви) (арк. 7 діл. 10)	0,76
сквер по вул. Жовтневій (біля школи) (арк. 7 діл. 13)	0,54
сквер по вул. Жовтневій (арк. 12 діл. 5,9)	0,82
Пам'ятний знак визволителям Коростеня	

Категорії зелених насаджень	Площа, га
<i>сквер по вул. Богдана Хмельницького (арк. 20 діл. 28)</i>	0,07
Лісопаркові насадження	143,77
<i>Шатрищанський лісопарк</i>	71,75
<i>окремі ділянки лісопаркових насаджень</i>	72,02
Насадження спеціального призначення	137,08
в тому числі:	
Насадження на вулицях	36,51
Насадження на кладовищах	22,05
Захисні насадження уздовж залізниць	78,52
Насадження обмеженого користування	174,38
в тому числі:	
На ділянках комунальної житлової забудови	61,21
На ділянках підприємств, установ, організацій	113,17

* позначено парки і сквери, на територію яких виготовлено плани у масштабі 1:500

** вказано аркуші плану у масштабі 1:2000

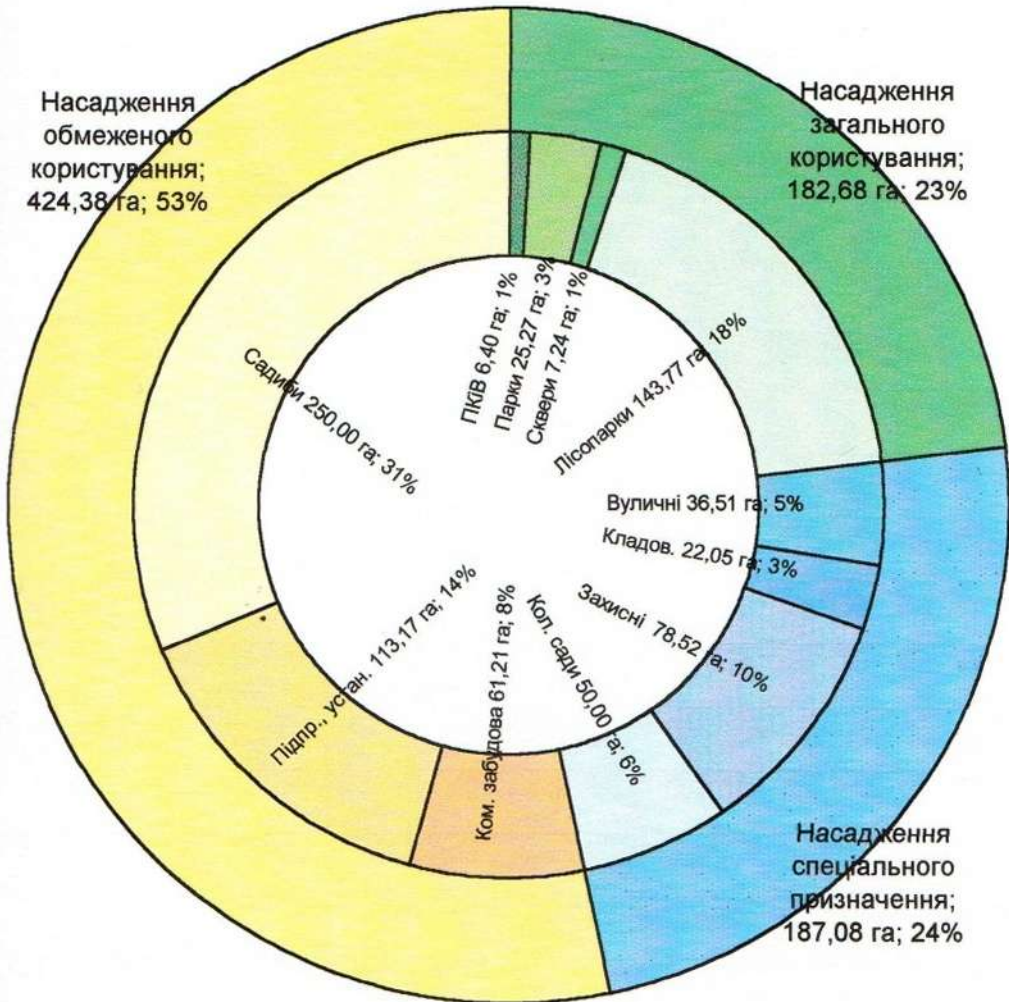
Таблиця 2.2.2 Загальні показники зелених насаджень

Категорії обліку	Один. виміру	Всього	ПКіВ	Парки	Сквери	Лісопарки	в т. ч. Шатрищ. л/п	Насадж. на вулицях	Насадж. обмеж. кор.	Нас. на клад., узд. залізн.
Загальна площа	га	494,14	6,40	25,27	7,24	143,77	71,75	36,51	174,38	100,57
в тому числі:										
Насадження	га	456,99	3,53	13,81	3,08	125,11	53,09	36,51	174,38	100,57
в т. ч.: газони під кронами	га	0,86			0,86					
газони звичайні	га	13,91						13,91		
квітники	га	0,01						0,01		
живоплоти	га	0,27						0,27		
Декоративні чагарники	га	0,03			0,03					
Живоплоти	га	0,26	0,01	0,17	0,08					
Газони звичайні	га	3,08	1,02	0,78	1,28					
Газони лугові	га	7,96		7,22	0,74					
Квітники	га	0,27	0,02	0,03	0,22					
Покриття:										
з асфальту	га	2,06	0,88	0,68	0,50					
з бетонних плит	га	0,89	0,26	0,02	0,61					
з фігурн. елем. мостіння	га	0,19			0,19					
мозаїчне з гранітних плиток	га	0,11			0,11					
з щебню	га	0,03		0,03						
грунтове	га	2,01	0,28	1,66	0,07					
Будівлі	га	0,55	0,11	0,20	0,24					
Галєвини	га	14,70				14,70	14,70			
Лінії електропередач	га	2,62				2,62	2,62			
Лісові дороги	га	0,81				0,81	0,81			
Інші землі	га	1,58	0,29	0,67	0,09	0,53	0,53			
Довжина живоплотів	п.м	7263	115	2975	1276			2897		
Кількість дерев - всього	дер.	134039	4752	11141	2040	67402	34557	10617	38087	
з них детально описано:	дер.	95952	4752	11141	2040	67402	34557	10617		
за груп. діам. (см):м-ше 6	дер.	3383	1750	1086	176	68		303		
6 - 12	дер.	18481	955	4020	753	9476	1835	3277		
13 - 20	дер.	36409	1161	2771	701	28568	16052	3208		
21 - 40	дер.	34200	757	2674	301	27436	15678	3032		

Категорії обліку	Один. виміру	Всього	ПКЗВ	Парки	Сквери	Лісопарки	в т. ч. Шагрис. д/п	Насадж. на вулицях	Насадж. обмеж. кор.	Нас. на клад., узд. залізн.
41 - 60	дер.	2835	110	387	61	1686	953	591		
б-ше 60	дер.	644	19	203	48	168	39	206		
за груп. віку (років): м-ше 16	дер.	24038	3535	5258	665	10248	1691	4332		
16 - 30	дер.	26098	1020	3432	1131	16515	5254	4000		
31 - 50	дер.	44728	175	1694	194	40441	27440	2224		
51 - 70	дер.	798	4	543	12	182	165	57		
71 - 100	дер.	184	9	160	8	5	2	2		
б-ше 100	дер.	106	9	54	30	11	5	2		
за класами сан. стану: 1	дер.	87320	3913	9682	1859	61910	33847	9956		
2	дер.	6433	618	1222	143	3897	456	553		
3	дер.	1596	139	183	26	1176	116	72		
4	дер.	603	82	54	12	419	138	36		
Кількість декор. чагарників	кущ.	881	202	51	453			175		
Пропонується:										
санітарна рубка	дер.	1894	221	201	20	1405	481	47		
посадка	дер.	802						802		

У наведених вище таблицях подано зведену інформацію, що тим чи іншим чином відображена у інвентаризаційному описі та на планах. У описі та на планах не відображено насадження (сади) на ділянках приватних садиб та колективних садів. Ці насадження статистично також відносяться до зелених насаджень міст. Тому, для отримання повного балансу зелених насаджень міста Коростень, було виконано камеральне визначення (з використанням топографічних карт масштабу 1:10000) приблизної загальної площі, зайнятої приватними садибами та колективними садами. Визначено, що площа приватних садиб становить близько 1250 га, колективних садів – 120 га. За умови, що 20% площі приватних садиб і 40% - території колективних садів зайнято плодовими деревами (садами), то додаткова площа насаджень обмеженого користування складе близько 250 га, а спеціального призначення – 50 га. За умови, що на 1 га приватних садиб знаходяться у середньому 400 дерев, а на 1 га колективних садів - 500 дерев, то загальна кількість дерев на таких територіях відповідно складе 100 та 25 тисяч. Умовно також прийнято, що на 1 га кладовищ знаходяться у середньому 500 дерев, а захисних насаджень уздовж залізниці – 1000 дерев. Отримані додаткові

Розподіл насаджень міста за категоріями обліку



- Насадження загального користування
- Насадження спеціального призначення
- Насадження обмеженого користування
- Парки культури і відпочинку
- Парки
- Сквери
- Лісопарки
- Насадження на вулицях
- Насадження на кладовищах
- Захисні смуги уздовж залізниць
- Насадження колективних садів
- Насадження на ділянках комун. забудови
- Насадження на ділянках підпр., установ, організ.
- Насадження на ділянках приватних садиб

дані дозволяють укласти повний, у певній мірі доволі достовірний, загальний баланс зелених насаджень міста (табл. 2.2.3).

Таблиця 2.2.3 Загальний баланс зелених насаджень м. Коростень

Категорії зелених насаджень	Площа, га	Кількість дерев, т.шт
ЗЕЛЕНІ НАСАДЖЕННЯ, ВСЬОГО	794,14	349,0
з них:		
Насадження загального користування	182,68	85,3
в тому числі:		
Парки культури і відпочинку:	6,40	4,8
Парки:	25,27	11,1
Сквери	7,24	2,0
Лісопаркові насадження	143,77	67,4
Насадження спеціального призначення	187,08	125,6
в тому числі:		
Насадження на вулицях	36,51	10,6
Насадження на кладовищах	22,05	11,0
Захисні насадження уздовж залізниць	78,52	79,0
Насадження колективних садів	50,00	25,0
Насадження обмеженого користування	424,38	138,1
в тому числі:		
На ділянках комунальної житлової забудови	61,21	14,1
На ділянках підприємств, установ, організацій	113,17	24,0
На ділянках приватних садів	250,00	100,0

Зелені насадження займають 23,5% площі міста. Середня кількість дерев на 1 га зелених насаджень становить близько 440 штук.

Окремими об'єктами обліку були: один парк культури і відпочинку, 5 парків, 11 скверів, один лісопарк. Уздовж 100 вулиць відображена наявність насаджень: від 0,01 га і одного дерева (вул. Лозова) до 8,71 га і 7892 дерев (вул. Грушевського). Загальна довжина насаджень на вулицях становить 50,25 км. На вкладеній схемі міста відображено розташування насаджень загального користування.

Назви частини парків і практично всіх скверів не мають усталених офіційних назв, тому у матеріалах інвентаризації їх назви дещо умовні або відображають місце розташування у системі міста.

Середній діаметр дерев зелених насаджень, інвентаризація яких проведена детально, становить близько 20 см, середній вік – близько 30 років.

Відносна кількість дерев 1-го класу санітарного стану складає 91,0%, 2-го – 6,7%, 3-го – 1,7%, 4-го – 0,6%. Найбільша відносна кількість дерев 3-4-го класів – у насадженнях парку культури і відпочинку (4,6%), найменша – у насадженнях на вулицях (1,0%). Це можна пояснити тим, що уздовж вулиць сухостійні та сильно пошкоджені дерева відповідними службами вилачуються більш оперативно, ніж у віддалених куточках парку. Відносно незначна кількість дерев 4-го класу у лісопаркових насадженнях (0,6%) можна пояснити регулярним самовільним їх вилученням на паливо мешканцями прилеглих приватних садиб.

Живоплоти практично всі стрижуться, але більша їх частина потребує ремонту через зрідження у місцях, де вони знаходяться в умовах сильного затінення або витоптування.

Перелік додатків, у яких наводиться детальна інформація щодо результатів інвентаризаційних робіт:

Додаток 1 Розподіл кількості дерев у насадженнях за породами у розрізі груп діаметрів та класів санітарного стану;

Додаток 2 Розподіл кількості дерев у насадженнях за породами у розрізі груп віку та класів санітарного стану;

Додаток 3 Розподіл кількості дерев у насадженнях на окремих вулицях за породами, групами діаметрів і віку в розрізі класів санітарного стану;

Додаток 4 Розподіл кількості декоративних чагарників за породами;

Додаток 5 Розподіл довжини живоплотів за породами;

Додаток 6 Розподіл газонів і квітників за об'єктами обліку;

Додаток 7 Відомість ділянок насаджень, в яких пропонується проведення вибіркового санітарного рубок;

Додаток 8 Відомість ділянок вуличних насаджень, на яких пропонується посадка дерев.

Для сприяння пошукам на планах інформації, пов'язаної з вуличними адресами, у додатку 9 наводиться перелік вулиць м. Коростень, що відображені на аркушах плану масштабу 1:2000.

Як уже відзначалося раніше (розділ 2.1), під час виконання робіт з інвентаризації зелених насаджень міста на прохання Коростенської міської екологічної інспекції фахівцями ВО „Укрдержліспроєкт” у відповідності зі статтями 88 та 89 „Водного кодексу України” уздовж берегів ріки Уж (у межах міста) визначена на планах і відзначена у інвентаризаційному описі прибережна захисна смуга шириною 50 м. Земельний баланс смуги наведено у наступній таблиці.

Таблиця 2.2.4 Категорії і площа земельних ділянок, що знаходяться у межах прибережної захисної смуги шириною 50 м уздовж ріки Уж

Категорії земельних ділянок	Площа, га
Парк культури і відпочинку ім. М.Островського	1,32
Парки ім. Перемоги і “Пляж № 2”	3,14
Шатрищанський лісопарк	8,49
Окремі ділянки лісопаркових насаджень	39,00
Луки	32,58
Городи	0,23
Болота	1,99
Кам'янисті крутосхили	2,60
Пустирі	0,69
Приватні садиби	13,85
Колективні сади	2,27
Території підприємств, організацій, установ	2,27
Разом	108,43

Межа прибережної захисної смуги умовним знаком нанесена на плани зелених насаджень міста. Межа, яка пролягає через території парків, приватних садиб, колективних садів та підприємств, у більшості випадків відносилася на плани безвідносно до фактичних меж землекористування.

Тобто на плані від берегової лінії ріки просто відмірялися відстані у 50 м, які фіксувалися умовним знаком межі смуги. Відмежовані таким чином ділянки вказаних вище категорій земель на планах не нумерувалися, їх площа визначалася у цілому в межах аркушів плану. Характеристика земельних ділянок (окрім насаджень), що знаходяться у межах смуги наведена окремим розділом у інвентаризаційному описі аркушів плану. Для насаджень при описі їх ділянок вказувалося, що вони повністю або частково знаходяться у межах захисної смуги.

Прибережна захисна смуга є природоохоронною територією. Режим господарської діяльності у її межах визначається статтею 61 Земельного кодексу України.

3 Пропозиції щодо утримання зелених насаджень міста

Інвентаризаційні роботи у принципі не передбачають проектування відповідних заходів щодо утримання зелених насаджень та інших паркових елементів. З цією метою повинні розробляються окремі спеціальні проекти щодо утримання конкретних об'єктів зелених насаджень (парків, скверів, лісопарків тощо). У інвентаризаційному описі для окремих ділянок наведено тільки пропозиції щодо вилучення зі складу насаджень дерев певних категорій санітарного стану, а також посадки певної кількості дерев у ділянках насаджень на вулицях, де вони „випали” або ще не висаджувалися (див. розділ 3.2).

У загальному плані необхідне проведення таких основних груп заходів:

- виконання поточних робіт щодо утримання насаджень у належному естетичному і санітарному стані;
- забезпечення ефективної протипожежної охорони насаджень, в основному чистих сосняків у лісопарках;
- забезпечення ефективної охорони насаджень від самовільних рубок, засмічення і забруднення побутовими та промисловими відходами, самозахоплення ділянок під будівництво та городи тощо;
- доповнення насаджень молодими посадками, особливо на вулицях;
- реконструкції парків, більшості скверів та частини насаджень на вулицях.

Потрібно зауважити, що останні два види робіт потребують капітальних вкладень і здійснюються за спеціальними проектами.

3.1 Основні принципи технології виконання поточних робіт

Утримання міських зелених насаджень є продовженням робіт із зеленого будівництва і формування ландшафтно-декоративного вигляду садово паркових об'єктів та їх елементів у відповідності з цільовим призначенням. Виробничий процес утримання об'єктів зеленого

будівництва включає: догляд за насадженнями і окремими деревами та чагарниками, за живоплотами, газонами, квітниками, доріжками, майданчиками, садовим обладнанням, іншими садово-парковими елементами.

При безпосередньому виконанні тих чи інших заходів щодо утримання зелених насаджень міста слід користуватися „Правилами утримання зелених насаджень міст та інших населених пунктів України” затвердженими Держжитлокомунгоспом України від 29.07.1994 р. №70 погодженими з Мінекобезпеки України, та зареєстрованими Міністром України від 14.12.1994 р. №301/511. У цих „Правилах” досить детально розглядаються технологічні прийоми виконання майже всього спектру заходів щодо утримання зелених насаджень міст. Додаткових пояснень потребують тільки окремі заходи, виконання яких пропонується, а саме особливості відводу дерев у санітарну рубку та протипожежне впорядкування території окремих ділянок лісопаркових насаджень.

Санітарні рубки. У будь-яких насадженнях проходить постійний природний процес ослаблення і загибелі (всихання) дерев від хвороб і шкідників. Суттєво інтенсифікує цей процес діяльність людини (забруднення навколишнього середовища, механічне пошкодження кори дерев, необережне поводження з вогнем, а то і простий вандалізм). Детальний облік показав, що у насадженнях міста близько 1% дерев практично загинули (4 клас санітарного стану), а 2% - сильно ослаблені (3 клас). Ці показники можна розповсюдити і на насадження, в яких детальний облік не виконувався. Відносна кількість таких дерев значно коливається у різних категоріях зелених насаджень, що пояснюється різною оперативністю їх вилучення з насаджень.

Найбільш оперативно, фактично щорічно, всохлі і сильно ослаблені дерева вилучаються з насаджень на вулицях, в скверах, центральних частинах парків, на ділянках комунальної житлової забудови. Пояснюється

це тим, що такі дерева різко погіршують естетичні якості найбільш доступних для населення насаджень, а також є потенційно небезпечними для відпочиваючих, населення мікрорайонів, транспорту, повітряних дотяжних ліній міської інфраструктури тощо. Вилучення сухостійних дерев з лісопаркових насаджень почасти здійснюється місцевим населенням для власних потреб самостійно. Але на більш віддалених від узлісь ділянках іде накопичення сухостою та ослаблених дерев. У таких насадженнях бажано проводити санітарні рубки з певною періодичністю, наприклад, один раз у 2-5 років. При цьому бажано вилучати також і дерева 2 класу санітарного стану, що і пропонується для насаджень Шатрищанського лісопарку.

Виходячи з вищенаведеного, пропонується проведення санітарних рубок у насадженнях на вулицях, скверах та центральних частинах парків виконувати щорічно, у віддалених частинах парків – один раз у 2 роки, у лісопаркових насадженнях – один раз у 5 років (при наявності достатнього фінансування – цей термін може бути зменшеним до 3-4 років). Таким чином, щорічній рубці будуть підлягати близько 550 дерев, в тому числі: у вуличних насадженнях – 50; у скверах – 20; у парках – 200; у лісопаркових насадженнях – 280. При цьому слід врахувати, що у цій кількості дерева з діаметром до 12 см будуть становити близько 40%, тобто витрати на їх вилучення з насаджень будуть незначними.

Набір ділянок, у яких станом на 01.01.2002 року пропонується проведення санітарних рубок, наведено у додатку 7.

В насадженнях на ділянках комунальної житлової забудови, підприємств, установ, організацій, кладовищ теж щорічно появляються сухостійні і небезпечні дерева (приблизна кількість 300-400 дерев). Їх вилучення здійснюється або самостійно землекористувачами або, за їх зв'язками, відповідними службами Комунального виробничо-господарського підприємства.

У будь-якому випадку вилучення дерев супроводжується оформленням відповідних дозвільних документів.

Догляд за захисними смугами уздовж залізниць виконується спеціалізованими підрозділами Укрзалізниці за відповідними проектами.

Протипожежні заходи. У лісопаркових насадженнях міста є 34,49 га сосняків (лісові культури у віці 40-45 років). Більша частина площі таких сосняків періодично потерпає від низових пожеж, і, на жаль, тут існують умови для виникнення локальних верхових пожеж, в результаті яких насадження майже завжди повністю гинуть. Окрім того, мають місце підпали і вигорання сухого травостою газонів, на яких не проводиться регулярне прокошування. При цьому отримують опіки великі дерева, а дрібні дерева і чагарники – гинуть.

Для попередження пожеж пропонується вести відповідну протипожежну пропаганду серед населення міста та відвідувачів насаджень, обмежувати відвідування певних частин насаджень у пожежебезпечний період. Для охорони лісопаркових насаджень від пожеж, самовільних рубок, а також забезпечення виконання санітарних рубок та інших заходів бажано на постійній основі ввести у штат цеху зеленого будівництва посаду лісника або майстра-лісівника, або, у крайньому випадку, на пожежебезпечний період наймати пожежного сторожа, як це робиться у державних лісгоспах.

Для обмеження розповсюдження пожеж пропонується створення мінералізованих смуг у соснових насадженнях. Мінералізовані смуги бажано створювати клітинами зі сторонами не більше 50 м, тобто на 1 га площі має бути створено близько 0,5 км смуг. На площі 30 га насаджень довжина мінералізованих смуг у такому випадку буде становити близько 15 км. Мінералізовані смуги кожен рік повинні поновлюватися. Створюються смуги шириною 1,2-1,5 м зазвичай двосторонніми плугами ПКЛ-70, або важкими дисковими боронами з відповідною шириною

захвату. Допомогу у створенні мінералізованих смуг можуть надавати державні лісгоспи, що функціонують на території Коростенського району.

3.2 Можливі обсяги робіт з утримання зелених насаджень міста

Наведені нижче пропозиції стосуються тільки основних видів робіт у насадженнях загального користування і насадженнях на вулицях.

Таблиця 3.2.1 Обсяги основних видів робіт щодо утримання зелених насаджень

Види робіт	Одиниці виміру	Розрахунковий обсяг	Перелік можливих заходів
Поточний догляд			
Догляд за насадженнями	га	182,04	Санітарна рубка (550 дерев щорічно), формувальне обрізування, санітарне обрізування сухих гілок з дерев уздовж доріжок
Догляд за чагарниками	кущів	881	Обрізування, омолодження
Догляд за живоплотами	пог.м	7263	Формувальне обрізування
Догляд за газонами:	25,81		
а) звичайними	га	16,99	Прочісування, підживлення, полив, прополювання, косіння, збір випадкового сміття, збирання опалого листя, очищення від порослі дерев і кущів
б) луговими	га	7,96	Підживлення, косіння
в) під кронами	га	0,86	Косіння
Догляд за квітниками	га	0,28	Підготовка ґрунту, посадка квітів, прополювання, полив, підживлення, обрізка відцвілих квітів
Догляд за доріжками, майданчиками з твердим покриттям	га	3,28	Прибирання снігу, посипання піском, підмітання, збирання випадкового сміття, миття
Догляд за садовим обладнанням			Миття лав, очищення лав від снігу, очищення садових урн
Поточний ремонт:			
живоплотів	пог.м	7263	
газонів звичайних	га	16,99	
доріжок і площадок	га	3,28	

Види робіт	Одиниці виміру	Розрахунковий обсяг	Перелік можливих заходів
садових лав садових урн Протипожежні заходи Утримання пожежних сторожів в пожеженебезпечний період Створення мінералізованих смуг Догляд за мінералізованими смугами Встановлення попереджувальних аншлаків, шлагбаумів Роботи, що потребують капітальних вкладень Посадка дерев (див. додаток 8) Реконструкція парків, скверів	чол. дерево	1 15 15 15 802	

Конкретний набір тих чи інших видів робіт і заходів та їх кратність і обсяг щорічно визначаються у залежності від умов фінансування та технічних можливостей виконавців.

Записку склав начальник
лісовпорядної партії



А. Фукаревич